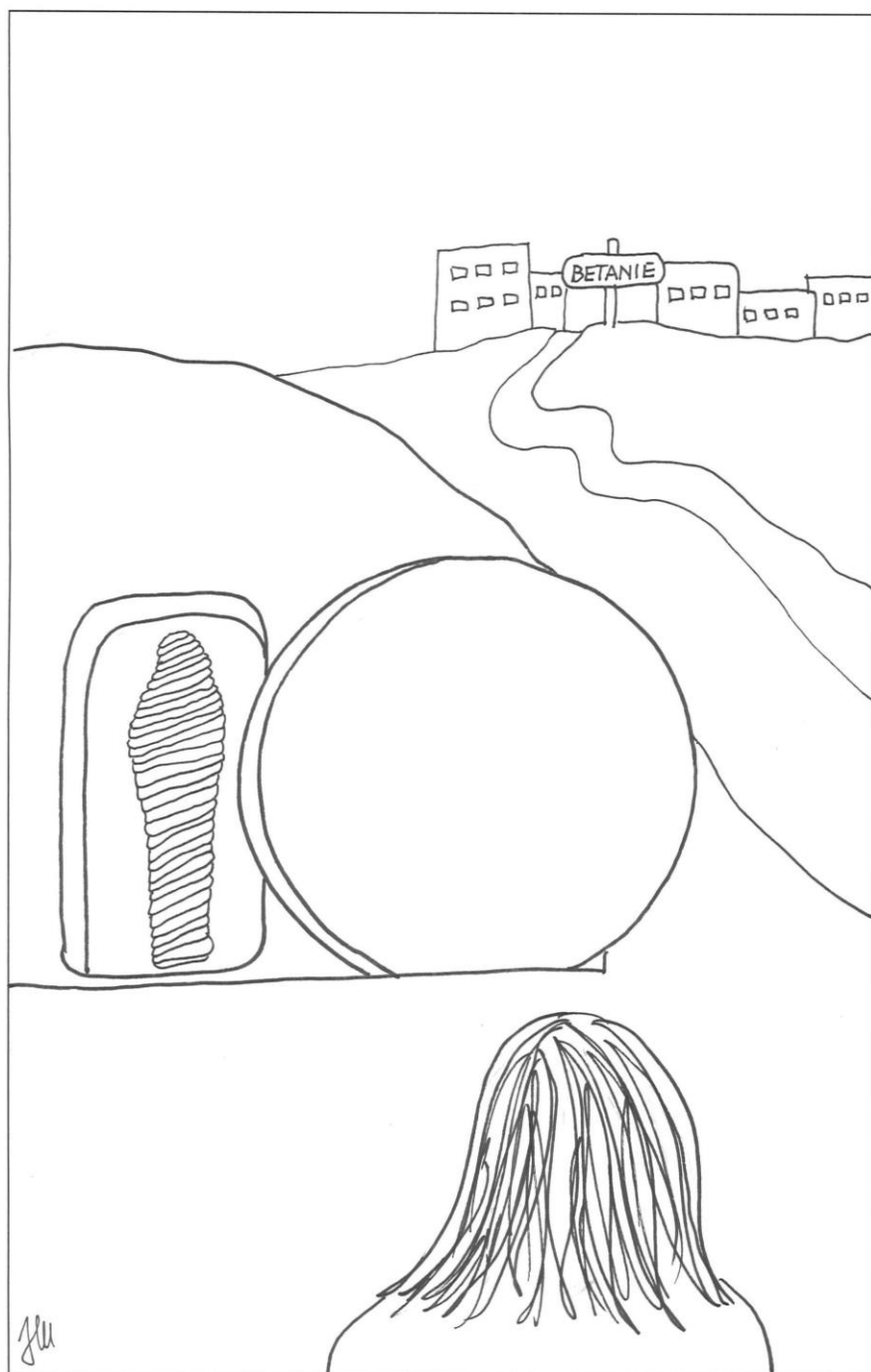

**Po těch slovech zavolal mocným hlasem:
„Lazare, pojd' ven!“**

**Po těch slovech zavolal mocným hlasem:
„Lazare, pojd' ven!“**

5. NEDĚLE POSTNÍ CYKLU A

Evangelium (Jan 11,1-45)

Byl jeden nemocný, Lazar z Betánie, vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta. To byla ta Marie, která pomazala Pána olejem a utřela mu nohy svými vlasy. Ten nemocný byl její bratr Lazar. Sestry tedy poslaly k Ježíšovi se vzkazem: „Pane, ten, kterého miluješ, je nemocen.“ Když to Ježíš uslyšel, řekl: „To není nemoc k smrti, ale k slávě Boží, aby jí byl oslaven Boží Syn.“ Ježíš měl rád Martu a její sestru i Lazara. Když tedy uslyšel, že je nemocen, zůstal ještě dva dni v místě, kde byl. Potom teprve řekl svým učedníkům: „Pojďme znovu do Judska!“ Učedníci mu odpověděli: „Mistře, nedávno tě chtěli židé ukamenovat – a zas tam jdeš?“ Ježíš na to řekl: „Nemá den dvanáct hodin? Kdo chodí ve dne, neklopýtne, protože vidí světlo tohoto světa. Kdo však chodí v noci, klopýtne, protože v něm není světlo.“ Po těch slovech ještě dodal: „Náš přítel Lazar spí, ale jdu tam, abych ho probudil.“ Učedníci mu řekli: „Pane, jestliže spí, uzdraví se.“ Ježíš však mluvil o jeho smrti, ale oni mysleli, že mluví o skutečném usnutí. Ježíš jim tedy řekl otevřeně: „Lazar umřel. A jsem rád, že jsem tam nebyl, kvůli vám, abyste uvěřili. Ale pojďme k němu!“ Tomáš – řečený Blíženec – vyzval ostatní učedníky: „Pojďme i my, ať zemřeme s ním!“ Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je už čtyři dny v hrobě. Betánie byla blízko Jeruzaléma, jen asi patnáct honů od něho. K Martě a Marii přišlo mnoho židů, aby je potěšili (v žalu) nad bratrem. Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, chvátila mu naproti. Marie zůstala v domě. Marta řekla Ježíšovi: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by byl neumřel. Ale vím i teď, že ať bys žádal Boha o cokoli, Bůh ti to dá.“ Ježíš jí řekl: „Tvůj bratr vstane.“ Marta mu odpověděla: „Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.“ Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít a žádný, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ Odpověděla mu: „Ano, Pane, věřím, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“ Po těch slovech odešla, zavolala svou sestru Marii stranou a řekla jí: „Mistr je tu a volá tě.“ Jak to (Marie) uslyšela, rychle vstala a šla k němu. Ježíš totiž dosud nedošel do vesnice, ale byl ještě na tom místě, kam mu Marta přišla naproti. Když uviděli židé, kteří byli u Marie v domě a těšili ji, že rychle vstala a vyšla, šli za ní; mysleli si, že jde k hrobu, aby se tam vyplakala. Jakmile Marie došla tam, kde byl Ježíš, a uviděla ho, klesla mu k nohám a řekla mu: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by byl neumřel.“ Když Ježíš viděl, jak pláče ona a jak pláčou i židé, kteří přišli zároveň s ní, v duchu byl hluboce dojat, zachvěl se a zeptal se: „Kam jste ho položili?“ Odpověděli mu: „Pane, pojď se podívat!“ Ježíš zaplakal. Židé říkali: „Hle, jak ho miloval!“ Ale někteří z nich řekli: „Copak nemohl ten, který otevřel oči slepému, také dokázat, aby on neumřel?“ Ježíš byl znovu hluboce dojat a přišel ke hrobu. Byla to jeskyně a na ní ležel kámen. Ježíš řekl: „Odstraňte ten kámen!“ Sestra zemřelého Marta mu namítla: „Pane, už zapáchá, vždyť je tam čtvrtý den.“ Ježíš jí odpověděl:

„Řekl jsem ti přece, že budeš-li věřit, uvidíš slávu Boží.“ Odstranili tedy kámen. Ježíš obrátil oči vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. Já jsem ovšem věděl, že mě vždycky vyslyšíš. Ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem mě, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“ Po těch slovech zavolal mocným hlasem: „Lazare, pojd' ven!“ Mrtvý vyšel, ovázan na nohou i na rukou pruhu (plátna) a s tváří omotanou šátkem. Ježíš jim nařídil: „Rozvažte ho a nechte odejít!“ Mnoho z těch židů, kteří přišli k Marii a uviděli, co (Ježíš) vykonal, v něj uvěřilo.

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Byl jeden nemocný, Lazar z Betánie, vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta. To byla ta Marie, která pomazala Pána olejem a utřela mu nohy svými vlasy. Ten nemocný byl její bratr Lazar. Sestry tedy poslaly k Ježíšovi se vzkazem: „Pane, ten, kterého miluješ, je nemocen.“ Když to Ježíš uslyšel, řekl: „To není nemoc k smrti, ale k slávě Boží, aby jí byl oslaven Boží Syn.“ Ježíš měl rád Martu a její sestru i Lazara. Když tedy uslyšel, že je nemocen, zůstal ještě dva dni v místě, kde byl. Pomazání je předzvěstí Ježíšovy smrti, která bude vyústěním tohoto zázraku! (Rozsudek zabít Ježíše přišel právě na základě tohoto divu: Jan 11,53). Sestry Ježíše pouze informují, podobně jako Maria v Káni, jakmile došlo víno. Kristus vidí Lazarovu nemoc „ke slávě Boží“. To lze chápat dvojím způsobem: buď skrze vzkříšení Lazara Kristus ukáže svoji moc a slávu, anebo tento zázrak povede k jeho smrti, která je prvním stádiem jeho oslavení (12,23-24; 17,1). Je nápadné, že Ježíšovy myšlenky jdou ihned k Otcí: modlitba před hrobem bude druhou stranou této mince. Ježíš měl rád Lazara a jeho sestry: byl pravým člověkem! (Vzpomeňme na únavu cestou do Samaří: Jan 4,6). Mezi řádky můžeme vystopovat Ježíšovu citlivou lidskost, která zná slzy i pohnutí (v. 33.35), opravdovost přátelství (v. 21-24.32.39n), ale také tajemství Božího synovství (v. 4-6.14-15.41n).

Potom teprve řekl svým učedníkům: „Pojďme znovu do Judska!“ Učedníci mu odpověděli: „Mistře, nedávno tě chtěli židé ukamenovat – a zas tam jdeš?“ Ježíš na to řekl: „Nemá den dvanáct hodin? Kdo chodí ve dne, neklopýtne, protože vidí světlo tohoto světa. Kdo však chodí v noci, klopýtne, protože v něm není světlo.“ Po těch slovech ještě dodal: „Náš přítel Lazar spí, ale jdu tam, abych ho probudil.“ Učedníci mu řekli: „Pane, jestliže spí, uzdraví se.“ Ježíš však mluvil o jeho smrti, ale oni mysleli, že mluví o skutečném usnutí. Ježíš jim tedy řekl otevřeně: „Lazar umřel. A jsem rád, že jsem tam nebyl, kvůli vám, abyste uvěřili. Ale pojdme k němu!“ Tomáš – řečený Blíženec – vyzval ostatní učedníky: „Pojďme i my, ať zemřeme s ním!“ Výrok o světle (9-10: „Kdo chodí ve dne, neklopýtne,

protože vidí ve světle tohoto světa. Kdo však chodí v noci, klopýtne, protože v něm není světlo.“) je trochu temný: na koho se má vztáhnout? Jistě ne na Krista (výraz „klopýtnout“ se vztahuje na pád do hříchu, dále Kristus nemůže chodit ve tmě, vždyť jemu světlo nechybí). Pro jasnější pochopení bude lepší postavit tento text vedle jiného, totiž Jan 12,35-36: „Ještě jen malou chvíli je světlo mezi vámi. Dokud máte světlo, neustávejte v cestě, aby vás nepřekvapila tma; kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste se stali syny světla.“ Ježíš tedy zve učedníky, aby překonali neochotu, následovali ho, a tak kráčeli v jeho světle. Téma světla a tmy spojuje jedenáctou kapitolu s devátou (uzdravení slepce).

Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je už čtyři dny v hrobě. Betánie byla blízko Jeruzaléma, jen asi patnáct honů od něho. K Martě a Marii přišlo mnoho židů, aby je potěšili (v žalu) nad bratrem. Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, chvátala mu naproti. Marie zůstala v domě. Marta řekla Ježíšovi: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by byl neumřel. Ale vím i teď, že ať bys žádal Boha o cokoli, Bůh ti to dá.“ Ježíš jí řekl: „Tvůj bratr vstane.“ Marta mu odpověděla: „Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.“ Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít a žádný, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ Odpověděla mu: „Ano, Pane, věřím, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“ Maria a Marta reagují různým způsobem na bratrovu smrt: Marta běží k Ježíšovi, Maria zůstává doma, sedí (typický postoj truchlící ženy). Marta vyslovuje svoji důvěru, posléze víru. Maria, u Ježíšových nohou, zůstává obtěžkána břemenem bolesti. První vyslovuje naději v nekončící život, druhá nevnímá nic jiného než odloučení. Na tyto rozdílné postoje Ježíš reaguje různě. Martino přesvědčení (22: „Ale vím dobře i teď, že ať bys žádal Boha o cokoli, Bůh ti to dá“) se dá přirovnat k Ježíšově jistotě vyslyšení (41: „Věděl jsem, že mě vždycky slyšíš“).

Ježíš odpovídá Martě, že její bratr vstane: Marta to pochopí jako vzkříšení v poslední den, podle židovské víry. Na to Ježíš navazuje slavnostním vyznáním: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít, a žádný, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky.“ (25-26) Toto vyznání nám připomíná výrok o chlebu života: „Já jsem chléb života, kdo věří ve mne, nebude hladovět, kdo ve mne věří, nebude nikdy žíznit“ (6,35). V obou případech se jedná o příslib nikdy nekončícího života, o příslib „životodárné vody neustále tryskající“ (srov. Jan 4,14). A tento život je darován už teď, ne teprve jednou v poslední den (jak si myslela Marta).

Marta odpovídá „křesťanským“ vyznáním: přešla z pouhého přesvědčení, že Ježíš má jen zvláštní vztah k Bohu (o cokoli ho poprosíš, dá ti to), k uznání, že

je Mesiášem, eschatologickým vyslancem. Přesto ještě nedokázala přijmout, že Ježíš může vzkřísit už teď (proto se bude bránit, aby neodstranili kámen, v. 39).

Po těch slovech odešla, zavolala svou sestru Marii stranou a řekla jí: „Mistr je tu a volá tě.“ Jak to (Marie) uslyšela, rychle vstala a šla k němu. Ježíš totiž dosud nedošel do vesnice, ale byl ještě na tom místě, kam mu Marta přišla naproti. Když uviděli židé, kteří byli u Marie v domě a těšili ji, že rychle vstala a vyšla, šli za ní; mysleli si, že jde k hrobu, aby se tam vyplakala. Jakmile Marie došla tam, kde byl Ježíš, a uviděla ho, klesla mu k nohám a řekla mu: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by byl neumřel.“ Když Ježíš viděl, jak pláče ona a jak pláčou i židé, kteří přišli zároveň s ní, v duchu byl hluboce dojat, zachvěl se a zeptal se: „Kam jste ho položili?“ Odpověděli mu: „Pane, pojď se podívat!“ Ježíš zaplakal. Židé říkali: „Hle, jak ho miloval!“ Ale někteří z nich řekli: „Copak nemohl ten, který otevřel oči slepému, také dokázat, aby on neumřel?“ Ježíš byl znovu hluboce dojat a přišel ke hrobu. Byla to jeskyně a na ní ležel kámen. Ježíš řekl: „Odstraňte ten kámen!“ Sestra zemřelého Marta mu namítla: „Pane, už zapáchá, vždyť je tam čtvrtý den.“ Ježíš jí odpověděl: „Řekl jsem ti přece, že budeš-li věřit, uvidíš slávu Boží.“ Odstranili tedy kámen. Ježíš obrátil oči vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. Já jsem ovšem věděl, že mě vždycky vyslyšíš. Ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem mě, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“ Po těch slovech zavolal mocným hlasem: „Lazare, pojď ven!“ Mrtvý vyšel, ovázan na nohou i na rukou pruhu (plátna) a s tváří omotanou šátkem. Ježíš jim nařídil: „Rozvažte ho a nechte odejít!“ Mnoho z těch židů, kteří přišli k Marii a uviděli, co (Ježíš) vykonal, v něj uvěřilo. Jiná je Mariina reakce: ona vyjadřuje pouze svoji bolest, neotevřela se Ježíšově všemohoucnosti a nemůže se vzmáhat na nic jiného než na vzlykot (33). I Ježíš prožívá zármutek (opět potvrzení, že je opravdovým člověkem): v duchu byl hluboce dojat, zachvěl se. Obě slovesa poukazují na Ježíšovu reakci tváří v tvář smrti, nejen Lazarově, ale i vlastní (obě roviny jsou v příběhu spojeny!). Druhé sloveso se vyskytuje ještě v kontextu o utrpení: „Nyní je má duše rozechvělá“ (12,21; viz také 13,21; 14,1).

Ježíš nemohl zabránit Lazarově smrti? Mohl, avšak právě skrze jeho smrt se mělo oslavit jeho jméno. A navíc Lazarova smrt a „oživení“ jsou předobrazem samotné Kristovy smrti a vzkříšení, proto "bylo třeba", aby Lazar okusil smrt. Víra je podmínkou k tomu, aby bylo možné vidět slávu, moc Boží, která přemůže rozkladnou moc smrti. Zároveň zázrak samotný má vyvolat víru v přítomných („aby uvěřili“ - v. 42). Ježíš ví, že je vždycky vyslýchán, protože

koná stále to, co se Otcí líbí (8,32: „nenechal mě samotného, neboť stále dělám, co se líbí jemu“). A nyní vydává o tom svědectví, aby i ostatní uvěřili.

Zázrak jako takový je popsán velmi stručně (důraz leží na rozhovorech a na Ježíšových slovech). Ježíš vyvádí Lazara ze smrti svým slovem. Tím dokazuje, že jeho slova jsou skutečně „Duch a život“ (J 6,63; viz i 5,28.29: „Přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou“).

Zatímco Lazar vychází omotaný do pláten, Kristus ve vzkříšení sám odloží a složí plátna. Zázrak doprovázený svědectvím Ježíšovy modlitby dosáhl cíle, protože mnozí uvěřili.

SHRNUTÍ

Tento úryvek je přechodem mezi vyprávěním o veřejném Ježíšově životě a jeho pašijovém týdnu. Zároveň líčí poslední Ježíšovo znamení, korunu jeho skutků. Mezi všemi znameními toto nejzřetelněji ukazuje cíl evangelia: „Tato slova však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřící měli život v jeho jménu.“ (Jan 20,30) Evangelista nechce tolik ukázat Krista jako velkého divotvůrce, ale jako „vzkříšení a život“. V textu jsou propojeny dvě roviny:

1. Lazarova smrt, jeho vyvedení z hrobu, ohlas zázraku mezi lidmi.
2. Kristova smrt: prorocké pomazání (11,2), návrat do Judska „pro rozsudek smrti“ (jako důsledek vzkříšení Lazara!)

Celý příběh je velmi dynamický, všichni jsou v pohybu: Ježíš a učedníci jdou ze Zajordánie, židé z Jeruzaléma, Marta z vesnice, Maria a židé ze svého domu a z vesnice, Lazar z hrobu.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

I Ježíš má své přátele. Mezi nimi jsou také sourozenci Marie, Marta a Lazar. Lazar umře a zdá se, že teď už budou následovat jen slzy a smutek. Situace se ale mění ve chvíli, kdy do ní vstupuje Ježíš. Marie a Marta s ním mluví. Ježíš jim dává naději. A nakonec dokonce vzkřísí Lazara – na znamení, že to Bůh může udělat a že jednou také vzkřísí z mrtvých každého z nás. My také někdy můžeme prožívat něco těžkého, bolestného, nesrozumitelného. Určitě to však bude všechno jiné, když necháme Ježíše, aby do všeho mohl vstoupit. Ježíš je totiž naše pravá naděje, útěcha i vzkříšení.

Starší:

Na začátku našeho příběhu se dozvídáme, že Lazarova nemoc nebude „k smrti, ale k slávě Boží, aby jí byl oslaven Boží Syn.“ To je velmi silné a znamená to i pro nás, že všechno, co prožíváme bez Boha, je nesmyslné, absurdní a „ke smrti“. Naopak s ním (podívejme se na to, co všechno se odehrálo potom, co Ježíš přišel do Betánie!) se vše obrací: nacházíme naději, útěchu, radost a dokonce nový život – chuť znovu žít. Co všechno se nám v životě vlastně daří prožívat s ním a co ne?

Zkusme si

Mladší / Starší:

Víme, že v Ježíšově době pohřbívali mrtvé tak, že je ovinuli do plátna a položili do hrobu; i sám Ježíš byl takto pohřben.

- Zkuste o tomto způsobu pohřbívání sami nebo ve skupině zjistit něco víc – třeba na internetu nebo v některé knize.
- Můžete si „přípravu mrtvého“ nejdřív sami na někom vyzkoušet: připravte si na to buď natrhaná prostěradla, nebo papírové utěrky či toaletní papír. Nezapomeňte na roušku na zakrytí obličeje. Dejte pozor, aby z vašeho „figuranta“ nebyl vidět ani kousek!
- Ve skupinách si pak můžete zasoutěžit na čas nebo na přesnost; kdo dokáže figuranta zavinout nejrychleji nebo nejpřesněji? A dokážete ho stejně rychle „vysvobodit“?

5. neděle postní cyklu A
Jan 11,1-45

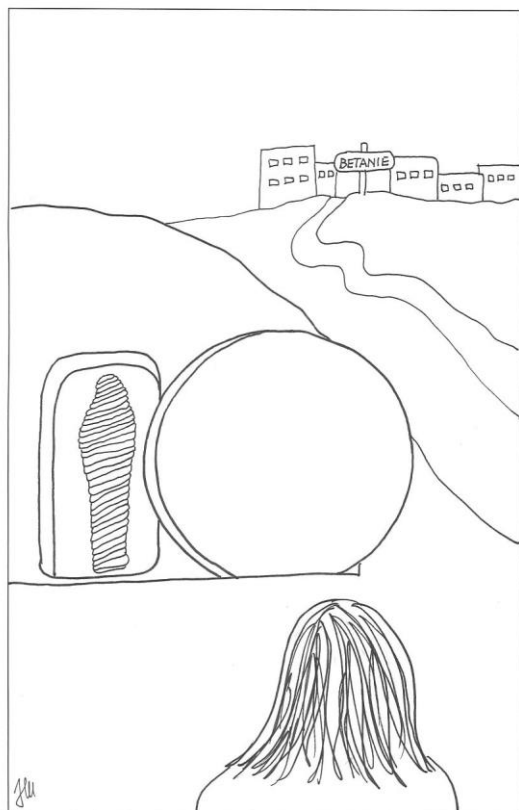
5. neděle postní cyklu A
Jan 11,1-45

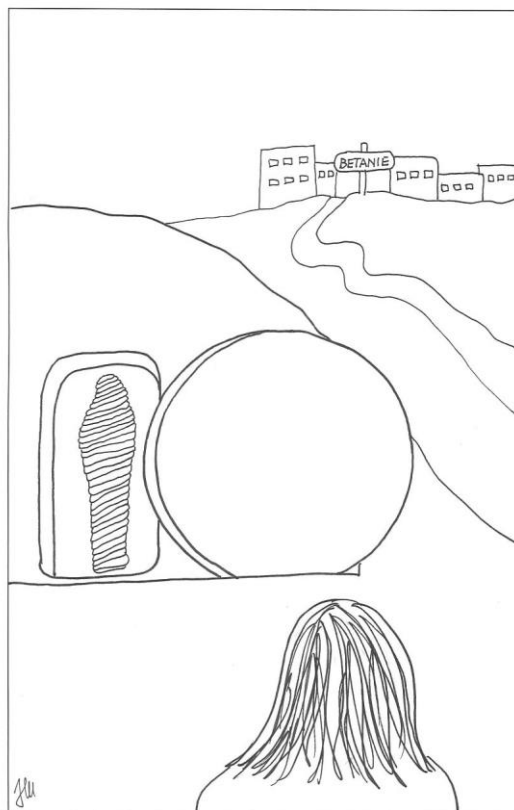
5. neděle postní cyklu A
Jan 11,1-45

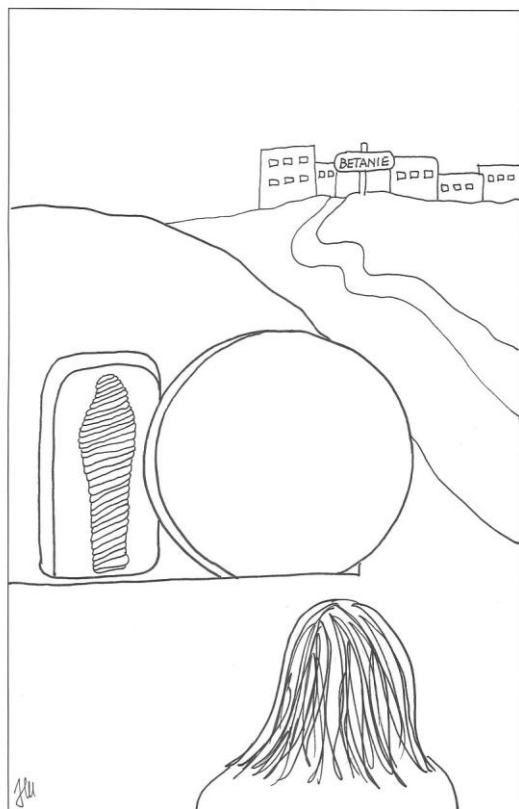
5. neděle postní cyklu A
Jan 11,1-45

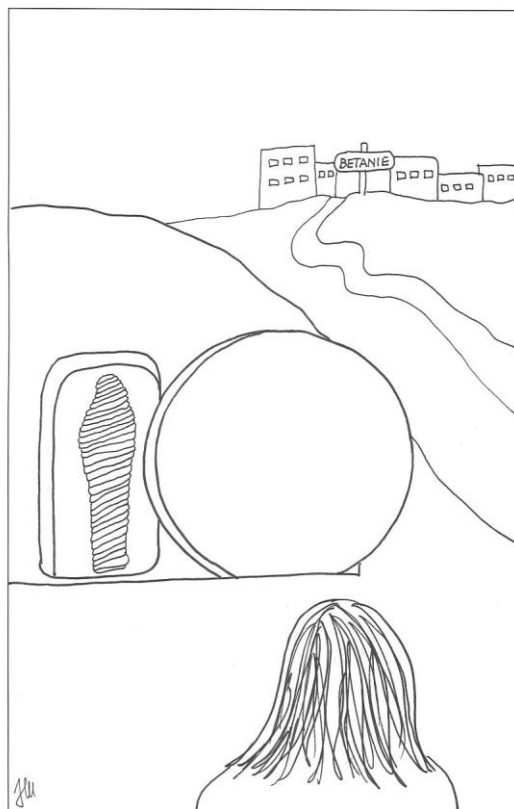
5. neděle postní cyklu A
Jan 11,1-45

5. neděle postní cyklu A
Jan 11,1-45

5. neděle postní cyklu A
Jan 11,1-45

5. neděle postní cyklu A
Jan 11,1-45